

- А яке у неї волосся?
- У Селми темне кучеряве волосся.
- Вона гарна?
- Так, моя сестра дуже вродлива дівчина.

На нашу думку, використання методів навчальної гри, інтерв'ю, імітації тощо сприяє розвитку живого, спонтанного мовлення студентів, розвитку уваги та когнітивного мислення, дозволяє закріпити необхідний лексичний мінімум, повторити пройдений синтаксичний і граматичний матеріал.

Література

1. Українська мова як іноземна (англійськомовна форма навчання) : типова програма нормативної навчальної дисципліни для іноземних студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» / уклад. : С. М. Луцак та ін. Київ, 2016. 202 с.
2. Українська мова як іноземна : навчальний посібник / І. І. Гаврищак та ін. ; за ред. М. П. Тишковець. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 168 с.

ЧАТ-БОТИ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Турчин А. І.

*кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

У прийдешньому десятилітті очікується стрімкий розвиток розроблених на базі штучного інтелекту (ШІ) технологій, у тому числі EdTech (англ. *Educational technology*). Згідно з дослідженням Technavio, до 2021 р. використання технологій ШІ на ринку освіти зросте на 47,5%. [3]. За прогнозом дослідницько-консалтингової компанії Gartner, до 2021 р. 70% компаній послуговуватимуться ШІ, щоб поліпшити продуктивність праці персоналу, а до 2023 р. ШІ і методи глибокого навчання замінять традиційне машинне навчання [4].

Якщо перші проекти у сфері онлайн-освіти зіткнулися з низькою мотивацією студентів, переоцінкою можливостей гаджетів і гейміфікації, то нині формується друге покоління EdTech-проектів (AI-технології), які покликані повернути особистісний аспект в освітній процес. Один із сегментів нового ринку – чат-боти, яким прогнозують великі перспективи в секторі освітніх продуктів, зокрема у сфері навчання іноземних мов.

Віртуальний співрозмовник, або чат-бот (англ. *chatbot*) – програма, яка імітує мову людини. Це – персональний помічник з вивчення іноземної мови, який супроводжує студента скрізь і надає можливість спілкуватися іноземною мовою щодня в зручний час. Передумовою для цього є лише оформлення підписки на бота та її продовження, наприклад, щомісяця або щороку. Тоді чат-боти будуть виконувати ті функції, для яких вони, передусім, створювалися – допомагати вирішувати рутинні, повторювані завдання. Викладачі ж приділятимуть більше часу на пояснення складніших і багатогранніших питань та на спілкування зі студентами.

Окрім зазначених вище, чат-ботам притаманні такі функції.

Персоналізація навчання, в основі якої лежить аналіз даних конкретного студента, зіставлення їх з даними інших здобувачів вищої освіти, і, як результат, – постійне вдосконалення програми навчання.

Вимірювання прогресу навчання. Штучний інтелект дозволяє швидко й чітко аналізувати дані про успішність студентів і відстежувати прогрес у вивченні іноземної мови – від глобальних завдань до найдрібніших, щоденних.

Утримання студента в освітній траєкторії. Штучний інтелект дозволяє підтримувати стабільно високу мотивацію студентів за допомогою гейміфікації, а також завдяки можливості структурувати тривалу програму навчання на зрозумілі короткі складові, окреслюючи таким чином як короткострокову, так і довгострокову перспективу.

Легка інтеграція. Майбутнє штучного інтелекту сфері EdTech за кастомізованими продуктами, яким є чат-боти. Деякі медіа уже використовують термін „Bots as a service“ (BaaS), багато з них беруть курс на монетизацію конкретного бота, а не всієї навчальної платформи.

Реалізація концепції навчання упродовж життя. Отримати нові знання, відповіді на запитання, виконати завдання можна в будь-якому місці за допомогою смартфона. Настає ера, коли можна обговорити з чат-ботом нюанси перекладу нового слова в одному чаті месенджера, а уточнити домашнє завдання – в іншому чаті з викладачем.

На ринку освітніх послуг пропонують два основні типи чат-ботів, які допомагають вивчати іноземну мову, зокрема англійську. Перша категорія – це чат-боти, які спеціально створені для навчання англійської мови як іноземної, друга – ті, якими користуються носії мови для практичних цілей (віртуальні помічники). З їх допомогою можна перевірити свій рівень володіння мовою в реальних ситуаціях [1].

1. Чат-боти для навчання англійської мови. Ці віртуальні співрозмовники створені на базі ШІ. Вони можуть визначити рівень володіння мовою і допомагають інтенсифікувати навчання. Після декількох діалогів бот визначає сильні та слабкі сторони користувача і переналаштовує свої скрипти розмов відповідно до його мовних можливостей. Чим більше студент вправляється, тим більше інформації запам'ятовує чат-бот, краще оперує інформацією, складає для

студента індивідуальні завдання, який навчатиметься уже в зручному темпі та з урахуванням власних запитів. Типовими представниками навчаючих чат-ботів є *Andy* та *Mondly*.

Andy – додаток, який розроблений спеціально для розмовної практики англійською мовою. Цей чат-бот – учитель і друг водночас, з яким можна невимушено спілкуватися на різні теми, грати в лінгвістичні ігри, поповнювати словниковий запас, вивчати граматичні правила. Користувачі з різним рівнем підготовки можуть обрати тему і одержати стисле пояснення відповідного граматичного явища. Якщо в студента виникли питання, він можете їх задати і отримати додаткові роз'яснення. У кінці кожної граматичної теми чат-бот запропонує пройти тест. У випадку допущення помилки *Andy* її пояснить, а якщо зустрілися незнайомі слова – подасть до них визначення та приклади використання в усній або письмовій формі.

Mondly – це програма для навчання американського або британського варіанту англійської мови, яка має дві версії – для браузера і мобільний додаток. З чат-ботом *Mondly* можна спілкуватися письмово або усно, використовуючи мікрофон у комп'ютері або смартфоні. Якщо в розмові з чат-ботом виникають труднощі з підбором необхідної лексики, програма запропонує кілька відповідей на вибір. Користувач може прослухати приклади відповідей, це сприяє також ознайомленню з фонетичними нормами. Після цього студент вибирає оптимальну, на його думку, відповідь, або ж проговорює чи друкує в діалоговому вікні власну, відмінну від запропонованих. Якщо чат-бот не розуміє висловлювання, то просить його повторити.

2. Віртуальні помічники.

Якщо студенти бажають вивчати мову в неформальній обстановці, доцільно звернутися до послуг віртуальних помічників. Багато онлайн-магазинів і сервісів мають чат-боти, які допомагають клієнтам здійснювати покупки чи замовляти послуги. Усі розмови з таким чат-ботом стосуватимуться лише конкретної теми, однак ці своєрідні англомовні експерти знають про свій предмет практично все.

У випадку, коли користувачам подобається вивчати мову на автентичних, а не адаптованих навчальних матеріалах, доречно спробувати *FluentU*, який має мобільну версію для iOS і Android. *FluentU* використовує неадаптовані англомовні відео – трейлери до фільмів, музичні кліпи, новини, публічні лекції – для створення індивідуальних уроків англійської мови. Кожне відео забезпечене субтитрами, навчальними картками і вправами, які допомагають запам'ятати нові слова безпосередньо під час перегляду. Відео диференційовані за жанрами, рівнем складності, і тому легко можна вибрати контент, який підійде конкретному студенту чи групі.

Hirtunk (віртуальний планувальник поїздок). Веб-сайт інтернет-компанії *Hirtunk*, яка підбирає для мандрівників інформацію про авіарейси, готелі, оренду автомобілів тощо, пропонує опцію віртуальних помічників, або чат-ботів,

з якими можна спілкуватися в соцмережах чи месенджерах (Facebook Messenger, Slack, Skype). Щоб почати розмову з чат-ботом на ім'я Hello Hirpmunk, йому слід задати питання, наприклад, «Який найдешевший авіарейс з Лондона до Нью-Йорка в перший тиждень січня?». Якщо Hirpmunk розуміє без проблем, значить, користувач на правильному шляху. Студент може повідомити Hello Hirpmunk про свій намір помандрувати, і він запропонує йому різні варіанти на вибір. Це – дієвий спосіб заповнити прогалини в знаннях англійських географічних назви, чисел, лексики до теми подорожі.

Mona (віртуальний помічник покупця). Mona – чат-бот, який допомагає користувачам здійснювати покупки. Mona вивчає асортимент інтернет-магазинів і підбирає товари, що відповідають вказаним параметрам пошуку. Боту можна розповісти про тип товару, його стиль, ціновий діапазон тощо, а він підбере найкращий варіант. З цим чат-ботом можна спілкуватися за допомогою повідомлень. Mona ставить навідні запитання і подає масу інформації у відповідних повідомленнях або меню. Це прекрасний спосіб тренувати навички читання, давати відповіді на запитання, а також запам'ятовувати слова, які позначають предмети побуту, терміни, пов'язані з модою, одягом, побутовою технікою тощо.

Якщо у студентів є запит на щоденну практику розмовної англійської мови – до послуг *голосові помічники* смартфонів, які функціонують на платформах iOS (*Siri*) чи Android (*Google Assistant*). Голосовому помічнику можна не тільки задати питання, а й звернутися з проханнями. Наприклад, Siri можна попросити налаштувати будильник на певний час. Для цього студент повинен уміти будувати різні типи пропозицій. Оскільки спілкування з Siri і Google проходить в усній формі, говорити слід чітко й зрозуміло. Якщо вимова буде неправильною, вони просто не зрозуміють. Це – відмінний спосіб перевірити правильність вимови, уміння будувати речення, зрозумілі без контексту і невербальних підказок.

Використання ШІ у навчанні іноземних мов здавалося ще декілька років тому фантастикою. Сьогодні це реальність. Однак глобальна інтеграція ШІ може посилити тенденцію до стандартизації навчання, позбавить його спонтанності, креативності, емпатії, можливості обміну знаннями. Тому ШІ доречно розглядати як ефективного помічника викладача, який забезпечує якісну аналітику і персоналізацію навчального процесу.

Література

1. Выучить английский, болтая с чат-ботами? Это реально! URL: <https://www.fluentu.com/blog/english-rus/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%87%D0%B0%D1%82-%D0%B1%D0%BE%D1%82/> (дата звернення 28.02.2020). – Назва з екрана.
2. Чикунов А. Машина-учитель: как AI-технологии дадут новый импульс онлайн-образованию. URL: <https://www.forbes.ru/tehnologii/342091-mashina->

uchitel-kak-ai-tehnologii-dadut-novuyu-impuls-onlayn-obrazovaniyu (дата звернення: 28.02.2020). – Назва з екрана.

3. Artificial Intelligence Market in the US Education Sector 2018-2022. URL: <https://www.researchandmarkets.com/reports/4613290/artificial-intelligence-market-in-the-us> (дата звернення: 28.02.2020). – Назва з екрана.
4. Gartner Predicts 70 Percent of Organizations Will Integrate AI to Assist Employees' Productivity by 2021. URL: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2019-01-24-gartner-predicts-70-percent-of-organizations-will-int> (дата звернення: 28.02.2020). – Назва з екрана.

МЕТОД «ROUND TABLE» НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Турчак Н. І.

*студентка факультету філології і журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна*

Навчання з використанням інноваційних технологій якісно перевищує класичну освіту. Воно інтегрує процеси, які не можна об'єднати в межах класичної освіти: навчання, працевлаштування, планування кар'єри, безперервну освіту. У процесі навчання найбільш доцільно використання, в першу чергу, тих методів, при яких: в учнів розвивається бажання до творчої, продуктивної праці; учні прагнуть до активних дій, досягають успіхів і мотивують власну поведінку. Одним із способів активізації навичок усного спілкування учнів на уроках іноземної мови є проведення «Round table». «Round table» – це інтерактивний метод, який спрямований на вирішення спільної проблеми [2]. Round table проводиться в формі дискусії, де учасники(учні) або вчитель обирає певну тему для обговорення. За круглим столом учні обговорюють та обмінюються ідеями з заданої теми. Загальною метою круглого столу є проведення пильного обговорення та вивчення конкретної теми. Круглий стіл, де всі учасники рівноправні і має на меті вирішити проблеми. Індивідуальна мета круглого столу буде різною в залежності від практики, тому використовують як разові заходи.

Пропоную розглянути походження і розвиток методу «Round table». Цей термін був запозичений з легендарного круглого столу короля Артура, за яким збиралися лицарі. Як засіб вирішення проблеми Round table використовувати почали пізніше, а саме у 1980-х роках. Застосування цього методу пов'язано із необхідністю досягнення загальної згоди у суперечливих питаннях для